

Sygn. akt IX Ca 858/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Barczewski (spr.)
Sędziowie:	SO Agnieszka Żegarska SO Mirosław Wieczorkiewicz
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Najdrowska

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa E. N.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim z dnia 7 czerwca 2017 r., sygn. akt I C 495/16,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że nie obciąża powódki kosztami procesu na rzecz pozwanej;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. nie obciąża powódki kosztami procesu na rzecz pozwanej za instancję odwoławczą.

Agnieszka Żegarska Jacek Barczewski Mirosław Wieczorkiewicz

Sygn. akt IX Ca 858/17

UZASADNIENIE

Powódka E. N. wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w dniu 8 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 367/03g przez Sąd Rejonowy w Bartoszycach Zamiejscowy Wydział Grodzki w Lidzbarku Warmińskim, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 2 listopada 2006 r. (sygn. akt I Co 513/06) oraz postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r. (sygn. akt VI Co 169/14) na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w S..

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 8 grudnia 2003 r. Sąd Rejonowy w Bartoszycach Zamiejscowy Wydział Grodzki w Lidzbarku Warmińskim wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I Nc 367/03g, którym to nakazem D. T., B. N. i K. T. zobowiązani zostali solidarnie do zapłaty na rzecz (...) im. (...)w G.

kwoty 4 751,32 zł wraz z odsetkami umownymi naliczanymi od kwoty 4 619,69 zł od dnia 17 października 2003 r. do dnia zapłaty, odsetkami ustawowymi naliczanymi od kwoty 131,63 zł od dnia 17 października 2003 r. do dnia zapłaty, kwoty 710,10 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Bartoszycach VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim w sprawie o sygn. akt VI Co 169/04 nadał w/w nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności między innymi przeciwko powódce, jako następcy prawnemu jednego z dłużników B. N.. Powódka podała, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim prowadzi przeciwko niej postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. akt Km 3162/11. Prawomocnym wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015r. w sprawie sygn. akt I C 335/15 Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim I Wydział Cywilny oddalił powództwo E. N. przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. o pozbawienie przedmiotowego tytułu wykonawczego wykonalności. Prawomocnym postanowieniem z dnia 6 czerwca 2016r. wydanym w sprawie sygn. akt Km 3162/11 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim Michał Kędziński postępowanie egzekucyjne zakończył wobec spłaty całości dochodzonego roszczenia, a postanowienie to w ustawowym terminie nie zostało zaskarżone przez pozwaną spółkę- wierzyciela. Pismem z dnia 21 lipca 2016r. powódka została zawiadomiona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim Michała Kędzińskiego o wszczęciu postępowania egzekucyjnego na podstawie tego samego tytułu wykonawczego na rzecz tego samego wierzyciela. Dochodzona w przedmiotowym postępowaniu egzekucyjnym kwota należności głównej wynosi 2.188,68 zł. Biorąc pod uwagę wcześniej wyegzekwowaną kwotę należności głównej w wysokości 4.237,48 zł łącznie daje to kwotę przekraczającą należność główną ujętą w tytule wykonawczym .

Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. w odpowiedzi na pozew uznała powództwo w części, tj. kwoty 160,57 zł a w pozostałym zakresie wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych zgodnie z dyspozycją art. 101 k.p.c.

Pozwana przyznała, iż dokonano dobrowolnych wpłat po wydaniu tytułu egzekucyjnego na łączną sumę 160,57 zł i w tym zakresie uznała powództwo. Jednocześnie pozwana spółka przedłożyła zestawienie dobrowolnych wpłat wraz z ich rozliczeniem, zgodnie z którym kwota 160,52 zł została zaliczona na odsetki umowne, zaś kwota 0,05 zł na odsetki ustawowe.

W ocenie pozwanej w pozostałym zakresie powództwo winno zostać oddalone z uwagi na fakt, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa opozycyjnego, albowiem z chwilą ukończenia postępowania egzekucyjnego wierzyciel zostaje pozbawiony prawa dysponowania tytułem wykonawczym, które zatrzymuje się w aktach.

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2017r. Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim w sprawie I C 495/16 w punktach:

I. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Bartoszycach - Zamiejscowy Wydział Grodzki w Lidzbarku Warmińskim z dnia 8 grudnia 2003r., sygn. akt I Nc 367/03g, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 2 listopada 2006r. sygn. akt I Co 513/06 oraz z dnia 15 maja 2014r. sygn. akt VI Co 169/14, w części a mianowicie w zakresie obowiązku zapłaty wierzycielowi łącznej kwoty 160,57 zł, w tym tytułem odsetek umownych w kwocie 160,52 zł oraz odsetek ustawowych w kwocie 0,05 zł;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;

III. zasądził od powódki E. N. na rzecz pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ten ustalił, że nakazem zapłaty z dnia 8 grudnia 2003 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Bartoszycach – Zamiejscowy Wydział Grodzki w Lidzbarku Warmińskim w sprawie o sygn. akt. I Nc 367/03g z powództwa (...)im. (...) z siedzibą w G. zobowiązał pozwanych D. T., B. N. i K. T. aby zapłacili solidarnie powodowi

kwotę 4 751,32 zł wraz z odsetkami umownymi naliczanymi od kwoty 4 619,69 zł od dnia 17 października 2003r. do dnia zapłaty, odsetkami ustawowymi naliczanymi od kwoty 131,63 zł od dnia 17 października 2003r. do dnia zapłaty oraz kwotę 710,10 tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz zapłaty uprawomocnił się w dniu 28 grudnia 2003r. Wnioskiem z dnia 18 grudnia 2003r. powód wystąpił o uzupełnienie nakazu zapłaty wydanego w sprawie I Nc 367/03 g poprzez oznaczenie stopy procentowej zasądzonych odsetek umownych w wysokości 40 % w skali roku. Wniosek ten został uwzględniony postanowieniem z dnia 30 grudnia 2003r. Tytuł wykonawczy uwzględniający w swej treści stopę procentową na poziomie 40 % w skali roku został wydany na wniosek (...) im. (...) w dniu 12 lutego 2004r..

Sąd ustalił również, że w dniu 25 marca 2004 r. (...) im (...) w G. wystąpił z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko poprzednikom prawnym powódki przedkładając tytuł wykonawczy wydany w sprawie I Nc 367/03g. Postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek w/w wierzyciela w sprawie o sygn. akt Km 766/04 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bartoszycach – Wojciech Niepsuj umorzył postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2009r. wobec bezskuteczności egzekucji. Postanowienie to stało się prawomocne z dniem 23 kwietnia 2009r. W sprawie tej wyegzekwowano i przekazano wierzycielowi kwotę 2 631,56 zł. Jeszcze w toku prowadzonego przez komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bartoszycach postępowania egzekucyjnego doszło do zbycia wierzytelności objętej nakazem zapłaty na rzecz pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.. W dniu 18 września 2006 r. pozwana – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wystąpiła o nadanie nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności na swoją rzecz przeciwko poprzednikom prawnym powódki. Klauzula została nadana postanowieniem Sądu Rejonowego w Lidzbarku Warmińskim z dnia 2 listopada 2006 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Co 513/06.

Sąd ustalił dodatkowo, że postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI Ns 327/13 Sąd Rejonowy w Bartoszycach VI Zamiejskowy Wydział Cywilny z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim stwierdził, że spadek po B. N. zmarłym dnia 20 marca 2010r. nabyli: żona E. N., córka A. N., córka M. N. i syn Ł. N. po ¼ części każdy z nich. W dniu 25 marca 2014 r. pozwana złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w sprawie I Nc 367/03g na swoją rzecz przeciwko spadkobiercom zmarłego dłużnika B. N., a więc również przeciwko powódce E. N.. Postanowieniem z dnia 15 maja 2014r. Sąd Rejonowy w Bartoszycach VI Zamiejskowy Wydział Cywilny z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim w sprawie o sygn. akt VI Co 169/14 nadał klauzulę wykonalności w/w nakazowi zapłaty przeciwko E. N., M. N., A. N. i Ł. N.. W dniu 18 lutego 2015r. pozwana złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko spadkobiercom B. N. tj. m.in. przeciwko powódce.

Ponadto Sąd ten ustalił, że powódka pismem z dnia 1 lipca 2015r. złożyła w tut. Sądzie przeciwko pozwanej spółce pozew o pozbawienie wykonalności przedmiotowego tytułu wykonawczego. Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015r. Sąd w sprawie I C 335/15 oddalił powództwo powódki ustalając, że w toku prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim w sprawie Km 3162/11 postępowania egzekucyjnego egzekwowano należność główną w kwocie 4 237,48 zł, odsetki- które na dzień 31.03.2015r. wynosiły 15.645,76 zł oraz koszty procesu i klauzuli w kwocie 127 zł. Jedna z ostatnich wpłat w wysokości 23.486,93 zł została dokonana 6 lipca 2015r. W dniu 6 lipca 2015r. Komornik sądowy cofnął zajęcie wynagrodzenia za pracę oraz świadczeń emerytalno-rentowych powódki, uznając, że należności w prowadzonej sprawie zostały wyegzekwowane w całości. Łącznie w okresie od 13 listopada 2003r. do 6 lipca 2015r. wyegzekwowana została kwota 26.593,49 zł. Pozwana na spłatę odsetek przedawnionych rozliczyła kwotę 21.132,10 zł z wyegzekwowanych wpłat. Odsetki umowne naliczane od kwoty zasądzonej nakazem zapłaty – 4.619,69 zł za okres od dnia 29 grudnia 2003r. do 25 marca 2011r. wyniosły 13.380,65 zł. Postanowieniem z dnia 6 czerwca 2016r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim Michał Kędziński w sprawie Km 3162/11 postępowanie zakończył wobec spłaty całości dochodzonego roszczenia.

Z ustaleń Sądu wynika, że w dniu 8 lipca 2016r. na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego pozwana spółka złożyła do komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powódce w celu wyegzekwowania kwoty 2.188,68 zł jako kapitału pożyczki oraz kwoty 797,58 zł stanowiącej odsetki umowne naliczone włącznie do 1 lipca 2016r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim Michał Kędziński wszczął postępowanie egzekucyjne, o czym zawiadomił E. N. pismem z dnia 21 lipca 2016r. Postanowieniem z dnia 1 lutego 2017r. Komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne na podstawie wniosku wierzyciela.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części uznanej przez pozwaną tj. co do kwoty 160,57 zł dobrowolnie spłaconej przez dłużników, po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Z przedłożonego przez pozwaną rozliczenia wynika, że kwota 160,52 zł została zaliczona na odsetki umowne, zaś kwota 0,05 zł na odsetki ustawowe.

Sąd wskazał, iż w rozpoznawanej sprawie, zdarzeniem materialnoprawnym, na którym powódka opiera powództwo przeciwegzekucyjne jest splata całości dochodzonego roszczenia objętego tytułem wykonawczym w toku trwającego postępowania egzekucyjnego.

Sąd stwierdził, iż nie mógł pozbawić tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie powołanego przez powódkę zarzutu. Z utrwalonego orzecznictwa sądowego wynika jednoznacznie, iż w przypadku wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa opozycyjnego. Analogicznie dzieje się w przypadku częściowego wyegzekwowania świadczenia w postępowaniu egzekucyjnym. Tytuł wykonawczy w tej części traci moc. Natomiast zwrot takiego tytułu pozwala wierzycielowi ponownie wszcząć postępowanie w tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana.

Tym samym zupełnie poza sporem i kognicją Sądu pozostawało ustalenie czy prawidłowo Komornik dokonał rozliczenia kwot wyegzekwowanych w toku trwającego postępowania egzekucyjnego. Sąd wskazał, iż ewentualne uchybienia Komornika winny być rozpatrywane w innym postępowaniu. Dlatego też Sąd oddalił wniosek pozwanej spółki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu finansów i księgowości. Jednocześnie Sąd zauważył, że w przypadku ustalenia przez biegłego, że Komornik dokonał prawidłowego rozliczenia i całości została już wyegzekwowana Sąd oddaliłby powództwo na podstawie przedstawionych już powyżej okoliczności. W przypadku gdyby biegły obliczył, że Komornik błędnie dokonał rozliczeń Sąd nie mógłby uwzględnić powództwa, albowiem w dalszym ciągu związany byłby zarzutem powódki, który sprowadzał się jedynie do spełnienia przez nią świadczenia. W ocenie Sądu przeprowadzenie tego dowodu zmierzałoby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd na podstawie art. 840 k.p.c. (a contrario) powództwo oddalił w pozostałym zakresie.

Sąd kosztami procesu w całości obciążył powódkę zasądzając od niej na rzecz pozwanej spółki kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powódka wniosła apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w części tj. co do pkt II i III, zarzucając mu:

1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014r. poz. 101 ze zm.) poprzez:

a) niewskazanie przez Sąd, dlaczego powództwo zostało oddalone, jeżeli zdaniem powódki po powstaniu tytułu egzekucyjnego zobowiązanie nie mogło być egzekwowane a Sąd błędnie przyjął, że powódka oparła powództwo jako splatę całości dochodzonego roszczenia objętego tytułem wykonawczym w toku trwającego postępowania egzekucyjnego,

b) niewskazanie przez Sąd, czy jest on związany postanowieniem z dnia 6 czerwca 2016r. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim Michała Kędzierskiego w sprawie Km 3162/11, który postępowanie zakończył wobec splaty całości dochodzonego roszczenia (w tym należności głównej w kwocie 4.237,48 zł), a które to postanowienie nie zostało zaskarżone przez strony,

2) naruszenie prawa procesowego przez błędne przyjęcie przez Sąd w stanie faktycznym sprawy, że na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. powódka nie mogła dochodzić pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności co do kwoty 2.188,68 zł wraz z odsetkami umownymi w wyniku wszczęcia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1127/16 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lidzbarku Warmińskim Michała Kędzierskiego,

W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o:

1. zmianę pkt. II zaskarżonego wyroku poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Bartoszycach - Zamiejscowy Wydział Grodzki w Lidzbarku Warmińskim z dnia 08 grudnia 2003r. Sygn. akt I Nc 367/03g, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 02 listopada 2006r. Sygn. akt I Co 513/06 oraz z dnia 15 maja 2014r. Sygn. akt VI Co 169/14 w części a mianowicie co do kwoty należności głównej w wysokości 2.188,68 zł wraz z odsetkami umownymi,
2. zmianę pkt III zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz powódki E. N. kwoty 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz powódki E. N. kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych albo według spisu jeżeli taki zostanie złożony na rozprawie,

ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Lidzbarku Warmińskim .

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie jedynie w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego i należycie ustalił stan faktyczny sprawy, dlatego też Sąd Okręgowy przyjął ustalenia sądu pierwszej instancji za własne. Nadto, nie stwierdzono uchybień natury procesowej, których zaistnienie sąd drugiej instancji byłby zobligowany brać pod uwagę z urzędu.

Wbrew twierdzeniom strony apelującej, w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Wskazać należy, iż skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005r., sygn. akt III CK 314/05, LEX 172176; wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 21 maja 2008r., sygn. akt I ACa 953/07, LEX nr 4664400). Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ona ostać choćby na podstawie tego samego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne.

Zresztą – zdaniem Sądu Okręgowego – skarżąca w istocie nie kwestionuje prawidłowości dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, stawiając zarzuty odnośnie do wyprowadzonych przez Sąd Rejonowy wniosków z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego.

Podstawę prawną dla zgłoszonego przez powódkę roszczenia stanowił przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z tą regulacją dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Przesłanką zastosowania przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. jest stwierdzenie, że – pomimo prawomocności orzeczenia – orzeczenie to nie może być egzekwowane na skutek nowych zdarzeń, jakie nastąpiły po zamknięciu rozprawy.

W przedmiotowej sprawie nie zostało przez powódkę wykazane żadne zdarzenie mogące na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. skutkować pozbawieniem tytułu wykonawczego wykonalności.

Według powódki zdarzeniem uzasadniające wg niej pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, miało być wydanie postanowienia o ukończeniu postępowania egzekucyjnego.

Sąd I instancji, dokonując analizy powództwa wyłącznie pod kątem zdarzenia w postaci spełnienia świadczenia, w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie odniósł się w ogóle do argumentów strony powodowej, które dotyczą wszczęcia przeciwko niej kolejnej egzekucji, na podstawie tego samego tytułu egzekucyjnego, pomimo wydania postępowania o ukończeniu postępowania egzekucyjnego.

Jednakże powyższe nie miało wpływu na trafność wydanego orzeczenia.

Wskazać należy, iż nie istnieje zamknięty katalog zdarzeń, których wystąpienie po powstaniu tytułu egzekucyjnego, dawałoby podstawę do wytoczenia powództwa opozycyjnego.

Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (*datio in solutum*). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r. I CSK 282/08 LEX nr 528181).

Przytoczenie w pozwie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności zdarzeń następuje w formie zarzutów. W nauce pojęcie zarzutów łączy się z obroną pozwanego w procesie i określa się jako każdy sposób obrony albo jako środek, który bezpośrednio zmierza do celu obrony, tj. do korzystnego dla pozwanego zakończenia procesu przez powołanie się na pewne stany faktyczne lub prawne. W pozwie opartym na art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. zarzuty stanowią środki zmierzające do obrony dłużnika, przed tytułem wykonawczym przez pozbawienie w całości lub w części albo ograniczenie jego wykonalności, w których powód-dłużnik może powoływać się na zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania objętego tym tytułem lub niemożność egzekwowania. Zarzuty te należą do kategorii merytorycznych, a nie formalnych, gdyż nie mogą się opierać na przepisach prawa procesowego i na powołaniu braku przesłanek procesowych, lecz atakują podstawę egzekucji przez wykazanie, że zobowiązanie nie istnieje lub (z przyczyn materialnoprawnych) nie może być egzekwowane (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1996 r., sygn. akt II CKN 7/96, LEX nr 28610).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy trafnie stwierdził, że w toku postępowania rozpoznawczego skarżąca nie wykazała zaistnienia po powstaniu tytułu egzekucyjnego jakiegokolwiek zdarzenia, z którym przepisy prawa materialnego wiązałyby skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania albo niedopuszczalność jego egzekwowania.

Powódka wiąże brak możliwości egzekwowania wobec niej zobowiązania stwierdzonego tytułem egzekucyjnym z faktem wydania przez komornika sądowego postanowienia o zakończeniu egzekucji w którym to stwierdzono spłatę całości dochodzonego roszczenia.

W ocenie Sądu Okręgowego powódka błędnie określa skutki wydania tego postanowienia.

Zdaniem Sądu Okręgowego, postanowienie stwierdzające ukończenie postępowania egzekucyjnego ma jedynie charakter deklaratoryjny. Nie powoduje ono powstania, zmiany czy ustania stosunku prawnego lub prawa, które istnieją niezależnie od jego treści. Konstatacja taka jest o tyle uzasadniona, że komornik nie zamieścił na tytule wykonawczym wzmianki, o której mowa w art. 816 § 1 k.p.c.

Wydanie takiego postanowienia nie stanowi zatem przesłanki pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. bowiem nie powoduje (w całości ani w części) wygaśnięcia zobowiązania stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, ani też nie uniemożliwia jego egzekwowania.

Zgodnie z art. 816 § 1 k.p.c. po ukończeniu postępowania egzekucyjnego należy na tytule wykonawczym zaznaczyć wynik egzekucji i tytuł zatrzymać w aktach, a jeżeli świadczenie objęte tytułem nie zostało zaspokojone całkowicie, tytuł zwrócić wierzycielowi.

Z chwilą ukończenia postępowania egzekucyjnego wierzyciel zostaje pozbawiony prawa dysponowania tytułem wykonawczym, który zatrzymuje się w aktach. W sytuacji częściowego wyegzekwowania świadczenia, tytuł wykonawczy zwraca się wierzycielowi, zaznaczając jednocześnie w jakim zakresie świadczenie zostało wyegzekwowane.

W postępowaniu Km 3162/11 komornik zaniechał wykonania obowiązku wynikającego z art. 816 § 1 k.p.c. Na przedmiotowym tytule egzekucyjnym brak wzmianki o wyegzekwowaniu roszczenia w całości bądź też w części. Pomimo wydania postanowienia o ukończeniu postępowania tytuł egzekucyjny nie został zatrzymany w aktach egzekucyjnych.

W ocenie Sądu Odwoławczego bez wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie pozostaje okoliczność prawidłowego rozliczenia wyegzekwowanych środków.

Sąd nie może prowadzić postępowania dowodowego na wszelkie żądane przez strony okoliczności. Kierunek postępowania dowodowego wyznacza bowiem istota sporu.

Ponadto jak słusznie argumentował Sąd Rejonowy, nawet gdyby biegły uznał, że na chwilę wydawania postanowienia o ukończeniu postępowania, roszczenie zostało wyegzekwowane w całości, to roszczenie powódki nie mogłoby zostać uwzględnione.

W postępowaniu egzekucyjnym nie jest bowiem możliwe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie, w którym został on już wykonany.

Powództwo przeciwegzekucyjne skierowane na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego może być skutecznie wniesione tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części. Dłużnik zatem traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia. Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2014r. , sygn. akt II CSK 679/13).

Natomiast w sytuacji, gdy z opinii biegłego wynikałoby, że do wyegzekwowania pozostaje dalsza kwota, brak podstaw do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, bowiem postanowienie komornika nie wywołało skutku w postaci wygaśnięcia zobowiązania.

Jednakże Sąd Okręgowy mając na uwadze całokształt okoliczności niniejszej sprawy uznał za zasadne odstąpienie od obciążania powódki obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania stronie przeciwnej.

Zgodnie z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegranej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie takie okoliczności wystąpiły.

W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie wystąpienia przesłanek zastosowania tego przepisu należy przede wszystkim wziąć pod uwagę przyczynę nieuwzględnienia żądania, zawilość lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie co do zasadności zgłoszonego roszczenia oraz sytuację materialną strony (tak Sąd

Apelacyjny w Katowicach w postanowieniu z dnia 25 czerwca 2015 roku, sygn. akt ACz 596/15, patrz również wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2015 roku, sygn. akt I ACa 1358/14).

W ocenie Sądu odwoławczego, powódka mogła być w usprawiedliwionym, choć błędnym przekonaniu o zasadności swego roszczenia, co wynika z okoliczności niniejszej sprawy.

Powódka pozostawała w zaufaniu do czynności komornika sądowego, które wprowadziły ją w błąd. Podobnie zresztą jak zachowanie wierzyciela, który nie wnosił środka zaskarżenia od przedmiotowego postanowienia. W tej sytuacji powódka miała być prawo subiektywnie przekonana o tym, że postępowanie egzekucyjne zostało zakończone wyegzekwowaniem całości należności.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. dokonano zmiany zaskarżonego wyroku jedynie w powyższym zakresie, oddalając apelację w pozostałej części (art. 385 k.p.c.)

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. mając na uwadze tożsame argumenty, jakie legły u podstaw nieobciążania powódki kosztami procesu na rzecz pozwanej za postępowanie pierwszoinstancyjne.

Mirosław Wieczorkiewicz Jacek Barczewski Agnieszka Żegarska